

вълнуватъ и съвременнитѣ руски мислителн не само въ Емиграцията (недавно поминалиятъ се П. И. Новгородцевъ, Николай Бердяевъ, Карсавинъ, кн. Н. Трубецкой, В. В. Зеньковски, Г. В. Флоровски, И. И. Бунаковъ и др.), но и вътре въ Русия. Чрезъ евразийството тия идеи добиха дори известна острота. Докато въ края на миналото и въ началото на това столѣтие се говорѣше за „израждане“ и „разложение“ на славянофилството, днесъ не само руски, но и западноевропейски мислителн говорятъ за „крушение на западната цивилизация“ и западничеството.

Споменатитѣ групировки—славянофили и западници—сж се очертавали още въ XVIII в., а въ XIX в. до 40-тѣ години това очертаване е отивало все по-ярко и по-силно. Обаче, още въ 30-тѣ години умственото движене, което съ течение на времето се оформи като славянофилство, не стоеше далечъ отъ онова което отсетне обазува западничеството. Не е случайно, напримеръ, дето единъ отъ вождоветѣ на ранното славянофилство, Ив. Вас. Кирѣевски, е далъ името „Европеецъ“ на списанието, което започналъ да издава въ 1829 г.

Любопитно е да се отбележи, че колкото и принципиални противници да сж били помежду си славянофилитѣ и западницитѣ, първоначално и дветѣ тия течения въ руската обществена мисль сж изхождали отъ нѣмската идеалистическа философия (Шеллингъ, Хегель). Докато да се раздѣлятъ на два враждебни лагера въ оценката на западноевропейската цивилизация и на древне-руския животъ, както изобщо на цѣлия ходъ на руската история, — тѣхното отношение, като руси, къмъ останалото славянство е било почти еднакво. Известното съчинение на Янъ Колларъ за славянската взаимностъ, това най-откровено изявление на славянската мисль отъ страна на западнитѣ славяни, е преведено и напечатано въ 1840 г. въ „Отечественныя записки“, органъ на западницитѣ. Редакторътъ на „Отеч. Зап.“ Краевски прави отъ себе си следната бележка къмъ превода: „Ние сме убедени, че всѣки русинъ ще прочете тая статия съ удоволствие и ще я оцени по достинство“. Само следъ като между дветѣ партии на руската интелигенция произлѣзълъ разколъ около 1844 г., случило се тѣй, че славянскиятъ въпросъ, т. е. интересътъ къмъ славянитѣ и къмъ тѣхната участъ, съединенъ съ стремежа да се подкрепятъ тѣ въ тѣхното културно развитие и национални борби, влѣзълъ изцѣло въ кръга на идентъ на славянофилството. Безъ да се отдѣлятъ отъ Европа, но вече все повече и повече отнасяйки се критически къмъ нея, и замисляйки се все повече надъ „историческата мисия“ на Русия, бждещитѣ